

ΕΡΓΑΣΙΑ

της Κουρνιώτη Γλυκερίας με θέμα:

Το Κοινωνιόδραμα και τα Πλαίσια εφαρμογής του

Εισαγωγή:

Το κοινωνιόδραμα είναι μια ομαδική βιωματική διαδικασία με στόχο την διερεύνηση κοινωνικών ζητημάτων και το μετασχηματισμό μιας αντίθεσης- διαμάχης μεταξύ ομάδων.

Αναπτύχθηκε ως μέθοδος από τον J. L. Moreno κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου για την βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μεταπολεμικών κοινωνικών ομάδων.

Ασχολείται με τα προβλήματα των οποίων το συλλογικό μέρος τίθεται στο προσκήνιο, ενώ η ιδιωτική σχέση των ατόμων τίθεται στο παρασκήνιο. Moreno and Moreno (1969, σελ.270)

Ορισμός:

Το κοινωνιόδραμα μπορεί απλά να οριστεί ως μια ομαδική μέθοδος στην οποία οι κοινές εμπειρίες μοιράζονται στη δράση. Είναι η εφαρμογή τεχνικών του ψυχοδράματος σε κοινωνικές καταστάσεις στην κοινότητα. (Moreno 1972, p.325)

Σύμφωνα με τον P.F. Kellermann κάθε κοινωνιόδραμα προσπαθεί να αποκαλύψει τους ευρύτερους κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς και θρησκευτικούς παράγοντες μιας προβληματικής κατάστασης. Επιπλέον, συμβαίνει μέσα σε ένα συγκεκριμένο ιστορικό πλαίσιο και την ψυχοκοινωνική κατάσταση των συμμετεχόντων.

Σκοπός του κοινωνιοδράματος είναι η διερεύνηση κοινωνικών γεγονότων και κοινωνικών προτύπων που υπερβαίνουν τα ίδια τα άτομα.

Ο στόχος αυτής της διαδικασίας είναι να παρέχει μια πρακτική στην επίλυση των προβλημάτων των ανθρώπινων σχέσεων μέσω της δράσης, ενώ ταυτόχρονα αποκαλύπτει τις ομοιότητες μεταξύ των ανθρώπων, επιτρέποντας έτσι στις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ελπίδες όλων των συμμετεχόντων να αποκαλύπτονται. (*Sociodrama and Collective Trauma, 2007*).

Σύμφωνα με τον Moreno, στο κοινωνιόδραμα μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι γνωστές ψυχοδραματικές τεχνικές, όπως role reversal(αντιστροφή ρόλων), doubling, mirroring, soliloquy(ο μονόλογος), sculpturing, και improvisational role-playing (αυτοσχεδιασμοί), ωστόσο διαφέρει από το ψυχόδραμα. Αυτό συμβαίνει επειδή σε αντίθεση με τους ψυχοδραματιστές, οι οποίοι ενδιαφέρονται για τις απαντήσεις συγκεκριμένων ατόμων σε διάφορες καταστάσεις, οι κοινωνιοδραματιστές θα προσπαθήσουν να κατανοήσουν την ανθρώπινη κοινωνική συμπεριφορά εν γένει και να επικεντρωθούν στην ομάδα ως σύνολο.

Είναι η ομάδα στο σύνολό της η οποία τίθεται στη σκηνή για να δουλέψει το πρόβλημά της. Η ομάδα είναι η βασική αξία για το κοινωνιόδραμα όπως αντίστοιχα το άτομο για το ψυχόδραμα". Moreno (1943/1972)

Εστιάζοντας σε ομάδες και κοινωνίες, το κοινωνιόδραμα είναι μια μορφή «κοινωνιοθεραπείας» και όχι μια μορφή ψυχοθεραπείας, η οποία επικεντρώνεται στις προσωπικότητες των μεμονωμένων μελών, συμπεριλαμβανομένων των ρόλων τους. Για να το θέσουμε πιο απλά, ένας ψυχοδραματιστής εστιάζει στο δέντρο, ενώ ένας κοινωνιοδραματιστής εστιάζει σε ολόκληρο το δάσος. (Kellermann 2007).

Είναι μια ομαδική μέθοδος εκπαίδευσης. Μας δίνει την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουμε τη φαντασία μας για να δράσουμε ως μέλη της ομάδας χωρίς να τιμωρηθούμε για τα λάθη μας κάτι που ίσως να συμβαίνει στην καθημερινότητά μας .

Ένα κοινωνιόδραμα έχει τρεις κύριους στόχους:

- την καλύτερη κατανόηση μιας κοινωνικής κατάστασης,
- την αύξηση των γνώσεων των συμμετεχόντων σχετικά με τους ρόλους τους και τους άλλους ανθρώπους σε σχέση με αυτή την κατάσταση,
- την συναισθηματική εκφόρτιση ή κάθαρση καθώς οι άνθρωποι εκφράζουν τα συναισθήματά τους για το θέμα "

Wiener R (1997), Creative Training: Sociodrama and Team Building. Bristol, PA: Jessica Kingsley.

Είναι :"... μία μαθησιακή μέθοδος που δημιουργεί βαθιά κατανόηση των κοινωνικών συστημάτων που μας διαμορφώνουν μεμονωμένα και συλλογικά. Μέσα από τα κοινωνιοδράματα μπορούμε να βιώσουμε και να κατανοήσουμε τη φύση των κοινωνικών συστημάτων μας και την επιρροή τους στους προσωπικούς και ομαδικούς ρόλους και τις σχέσεις μας. Με αυτή την κατανόηση μπορούμε να αντιμετωπίσουμε καλύτερα ορισμένα από τα συλλογικά ζητήματα που αντιμετωπίζουμε".

Rollo Browne (2005): Towards a framework for sociodrama.

<http://www.psybernet.co.nz/files/psychodrama/theses/104.pdf>

Διαδικασία και Πλαίσια εφαρμογής.

Κατά προσέγγιση ο χρόνος μιας συνεδρίας κοινωνιοδράματος ποικίλλει από μιάμιση έως δυόμιση ώρες, αλλά μπορεί επίσης να συνεχιστεί για μια ή περισσότερες μέρες με μερικές διακοπές μεταξύ των περιόδων σύνδεσης. Η ομάδα θα πρέπει να είναι εξίσου ετερογενής για να αντιπροσωπεύει τον πραγματικό πληθυσμό γενικότερα. Το μέγεθος της ομάδας κυμαίνεται από τουλάχιστον 20 έως 40 συμμετέχοντες σε λίγο μεγαλύτερες με 40 έως 80 συμμετέχοντες, και από μεγάλες ομάδες των 100 ή περισσότερων έως πολύ μεγάλες ομάδες των 1000 ατόμων σε διεθνή συνέδρια.

Το μέγεθος μιας ομάδας κοινωνιοδράματος έχει σημαντική επίδραση στην ομαδική διεργασία και κυρίως στις πολύ μεγάλες ομάδες πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη

κατά την εφαρμογή του κοινωνιοδράματος. (Ron Wiener, Di Adderley & Kate Kirk (Sociodrama in a changing world, 2011)

Οι μεγάλες ομάδες χαρακτηρίζονται από προβολές, αποπροσωποποίηση και «εισβολή» προσωπικότητας, ανωνυμία και γενίκευση, φθόνο και "επιβεβλημένο" εκδημοκρατισμό (Agazarian και Carter 1993, de Mare, Piper and Thompson 1991, Klein 1993, Kreeger 1975, Main 1975, Milgram and Toch 1969, Schneider and Weinberg 2003, Seel 2001).

Πολύ ισχυρό είναι το εξαιρετικά υψηλό επίπεδο διαπροσωπικής ενέργειας της μεγάλης ομάδας, σαν το πλήθος να έχει μια δική του ζωή, γεγονός που από μόνο του δημιουργεί το κατάλληλο περιβάλλον για διερευνήσεις μεταξύ ομάδων. (Kellermann, 2007).

"Οι κοινωνιοδραματιστές οργανώνουν συναντήσεις πρόληψης, διδασκαλίας και ανασυγκρότησης στην κοινότητα στην οποία ζουν και εργάζονται, ή διοργανώνουν τέτοιες συναντήσεις σε προβληματικές περιοχές και σε κοινότητες που αντιμετωπίζουν επείγοντα ή χρόνια κοινωνικά ζητήματα. Μπορούν να εισέλθουν σε μαζικές συναντήσεις απεργιών, φυλετικές διαταραχές, συγκεντρώσεις πολιτικών κομμάτων κ.ο.κ. και να προσπαθήσουν να χειριστούν και να διευκρινίσουν την κατάσταση επιτόπου. Moreno J (1953/93), Who Shall Survive? Foundations of Sociometry, Group Psychotherapy and Sociodrama, Student Edition, American Society of Group Psychotherapy & Psychodrama, McLean VA.

Σύμφωνα με τον Kellermann (2007), η φιλοδοξία του κοινωνιοδραματιστή θα πρέπει να είναι να αφήνει όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα να πουν κάτι σε ολόκληρη την ομάδα. Αυτό δεν είναι σημαντικό μόνο από τεχνικής άποψης. Μεταδίδει το μήνυμα ότι κάθε άτομο είναι σημαντικό σε αυτή την ομάδα και ότι κάθε φωνή μπορεί πραγματικά να ακουστεί. Υπάρχει ένα είδος ανακούφισης στην ένταση της ομάδας όταν συμβαίνει αυτό, σαν να μεταφέρει ένα αίσθημα ισότητας που αντιδρά σε μια ιεραρχική δομή εξουσίας. Όσο μεγαλύτερη είναι η ομάδα, τόσο μεγαλύτερη είναι η ανακούφιση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι είναι μια εκδήλωση δημοκρατίας και πλουραλισμού σε δράση. Μεταδίδει επίσης ένα είδος αντί-μηνύματος για την "ομαδική νοοτροπία" και την ομαδική πίεση, διότι επιτρέπει σε κάθε άτομο να είναι διαφορετικό.

Η εφαρμογή του κοινωνιοδράματος.

Έχοντας την ίδια βάση με το ψυχόγραμμα, κατά την εφαρμογή του τηρούνται τα τρία στάδια του ψυχοδράματος: η προθέρμανση, η δράση, το μοίρασμα.

Το κοινωνιόγραμμα έχει διαφορετικές μεθόδους εφαρμογής σύμφωνα με την ιστορική-κοινωνική κατάσταση της χώρας, τους πολιτιστικούς κώδικες και τη θεωρητική προσέγγιση του επαγγελματία που τη διεξάγει. Οι κοινωνιοδραματιστές θα πρέπει τουλάχιστον να προσπαθούν να είναι καλά ενημερωμένοι για τη συγκεκριμένη πρόσφατη και παρελθούσα ιστορία της χώρας και της κοινότητας στην οποία εργάζονται. Χωρίς αυτές τις γνώσεις, δεν θα μπορέσουν να κατανοήσουν τις αφηγήσεις των συμμετεχόντων και να απολέσουν τους πιθανούς τρόπους για να προχωρήσουν στην εξερεύνηση της συλλογικής ιστορίας του παρελθόντος. Επομένως, είναι σημαντικό να συγκεντρώνουν βασικά πληροφοριακά

στοιχεία για παρελθόντα και πρόσφατα γεγονότα που έπληξαν τους ανθρώπους πριν την οργάνωση της ομάδας. Μόνο τότε θα μπορέσουν να οργανώσουν και να δραματοποιήσουν αυτά τα σημαντικά γεγονότα σωστά. Φυσικά, είναι αδύνατο να μάθουμε για όλες τις ιστορικές και κοινωνικοπολιτικές λεπτομέρειες. Κάποιοι θα μάθουν καθώς προχωρούν οι εργασίες και μέσω των πληροφοριών που παρέχονται από τους συμμετέχοντες, αλλά θα υπάρχουν και βασικά γεγονότα που οι συμμετέχοντες δεν θα αναφέρουν και θα παραμείνουν κρυμμένα αν ο συντονιστής δεν λάβει τις κατάλληλες πληροφορίες.

Έχουν αναγνωριστεί τρεις κατηγορίες Κοινωνιοδράματος, με βάση τους στόχους του:

1. Κοινωνιόδραμα με επικέντρωση στη Θεραπευτική λειτουργία.
2. Κοινωνιόδραμα με επικέντρωση στην Κοινωνικό-εκπαιδευτική λειτουργία.
3. Κοινωνιόδραμα με επικέντρωση στην ανάπτυξη Κοινωνικών δικτύων.

- Επικέντρωση στη θεραπευτική λειτουργία:

Θέματα όπως κοινωνικά, ιστορικά και πολιτισμικά τραύματα (πολέμους, τρομοκρατικά γεγονότα, δολοφονίες χαρισματικών ηγετών κ.λπ.), φυσικές καταστροφές (σεισμοί, τσουνάμι, πυρκαγιές κ.λπ.), εθνικές συγκρούσεις (Ισραήλ / Παλαιστίνη κλπ.). Το Κοινωνιόδραμα μπορεί να χρησιμεύσει ως ένα πολύτιμο εργαλείο για την ανάπτυξη νέων και /ή επαρκών απαντήσεων σε καταστάσεις βαθύτατου κατακερματισμού της συλλογικότητας, τις κρυμμένες συγκρούσεις σε μια κοινότητα και για την κοινωνική συμφιλίωση.

- Επικέντρωση στην κοινωνικό-εκπαιδευτική λειτουργία:

Μπορεί να εφαρμοστεί σε διάφορους τομείς όπως: επιχειρήσεις, δημόσια υγεία, περιβάλλον, εκπαίδευση.

Οι στόχοι εδώ μπορεί να είναι η διερεύνηση αξιών και ιδεολογιών, η ειρήνη, η εμπιστοσύνη, η δημοκρατία κλπ. Η ανάπτυξη υπεύθυνης συμπεριφοράς σε θέματα όπως το AIDS, η ομοφοβία, τα περιβαλλοντικά προβλήματα. Παρεμβάσεις στους τομείς του αθλητισμού, της τέχνης, της εκπαίδευσης. Και συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, όπως τα θύματα βίας, οι τοξικομανείς, οι φυλακισμένοι, οι νοσηλευτές, οι φροντιστές, οι μετανάστες, οι δικηγόροι, οι γιατροί (Marra & Fleury, 2008).

- Επικέντρωση στην ανάπτυξη των κοινωνικών δικτύων: *το παράδειγμα του Σαο Πάολο.*

Στις αρχές του 2000, με την επέκταση της παγκοσμιοποίησης και των κοινωνικών επιπτώσεών της, σε βραζιλιάνους ψυχοδραματιστές τους ζητήθηκε να χρησιμοποιήσουν το ισχυρό εργαλείο που είχαν στη διάθεσή τους για να ανταποκριθούν στην ανάγκη που προέκυπτε από τους κατοίκους, να νοιώσουν μέλη μιας κοινότητας.

Με αυτό τον τρόπο άρχισαν να εφαρμόζουν κοινωνιοδράματα στους δημόσιους χώρους. Το 2001, στο Σάο Πάολο, έλαβε χώρα το «Ψυχοδραμα da cidade» . Πάνω από 8000 άτομα και 700 ψυχοδραματιστές έλαβαν μέρος στην εκδήλωση, προσπαθώντας να απαντήσουν στην ερώτηση «Τι μπορείτε να κάνετε για να κάνετε την πόλη σας πιο ευτυχισμένη;

Ο στόχος ήταν να επανασυνδεθούν οι άνθρωποι με τον χώρο , δηλαδή να ενεργοποιηθούν κοινά συναισθήματα, επιθυμίες, ελπίδες, κάνοντας ορατές στις υπάρχουσες σχέσεις, προωθώντας την συν-δημιουργία και τη συνυπευθυνότητα στο πλαίσιο της ζωής. Ήταν η «πόλις» που χρειαζόταν την ανοικοδόμηση, ξεκινώντας από τα ρήγματα που είχαν δημιουργηθεί μεταξύ των ομάδων και των θεσμών.

Ο στόχος ήταν να «επανα-σηματοδοτηθεί» και να προωθηθεί η δυνατότητα συνύπαρξης με την ανάπτυξη ενός κοινού σκοπού, ξεκινώντας από τρεις βασικές πτυχές: «(ηθική) αλληλεγγύη, (πολιτική) συμμετοχή, (αισθητική) ικανοποίηση» (Mans, 2004).

Οι συντονιστές εδώ ενήργησαν ως κοινωνικοί παράγοντες μετασχηματισμού, προώθησαν κοινές πρακτικές και χώρους για προβληματισμό μεταξύ πολιτών, θεσμών, ενώσεων και ελεύθερων ομάδων.

Ο παράγοντας που όντως συνένωσε τους ανθρώπους, τις ομάδες και τους θεσμούς σε αυτή τη διαδικασία ήταν η ισχυρή επικέντρωση στο κριτήριο της συμμετοχής τους: σαφής, οργανωτική και διεισδυτική. (Ron wiener , Di Adderley & Kate Kirk (Sociodrama in a changing world, 2011)

Το Κοινωνιόδραμα σε δημόσιους χώρους

Αναλύοντας τα όσα συνέβησαν το 2002 στις πλατείες του Λιβόρνο (Τοσκάνη), οι Ron wiener , Di Adderley & Kate Kirk επιχειρούν να εξηγήσουν τη διαδικασία εφαρμογής του Κοινωνιοδράματος σε δημόσιους χώρους.

Κατά την εξέταση της διαδικασίας, πρέπει να αναφερθεί ότι και εδώ εφαρμόζονται τα τρία στάδια του ψυχοδράματος: η προθέρμανση, η δράση, το μοίρασμα.

Η διαδικασία από τα πρώτα της στάδια, περιλαμβάνει την ύπαρξη σχέσεων μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών υποκειμένων μέσω της κοινής επιθυμίας για συνύπαρξη. Στην πραγματικότητα, είναι η «πόλις» ο πρωταγωνιστής της διαδικασίας. Η λεγόμενη φάση προθέρμανσης είναι μακρά και σύνθετη, γιατί είναι υπεύθυνη για την αναδυόμενη υποκειμενικότητα κατά τη στιγμή της δράσης της σκηνής στον δημόσιο χώρο. Αυξάνοντας την ικανοποίηση και την επιθυμία για διαπροσωπικές σχέσεις στα άτομα, θα είναι δυνατό να συμμετέχουν κι άλλοι στην δράση.

- Συνάντηση μεταξύ συντονιστή / ψυχοδραματιστή και τοπικής κυβέρνησης

Υπάρχει αλληλουχία στην ενεργοποίηση των διαφορετικών τοπικών παραγόντων που εμπλέκονται στην υλοποίηση του έργου: ο δήμος μέσω ορισμένων τμημάτων του, οι περιοχές που επιλέχθηκαν ως χώροι εφαρμογής (η επιλογή γίνεται βάση τα ιστορικό -κοινωνικό - πολιτιστικά κριτήρια), οι ενώσεις πολιτών και τα μεμονωμένα άτομα. Με αυτόν τον τρόπο, είναι δυνατόν να προσδιοριστούν τα διαφορετικά κοινωνικά άτομα της πόλης, η κοινωνιομετρική τους σύνθεση και οι ψυχο-σχεσιακές ροές της.

Ο συντονιστής αναλαμβάνει πολλαπλούς ρόλους: παρατηρεί τη μήτρα που δημιουργεί, επικοινωνεί και διερευνά αυτή τη μήτρα, διευκολύνει την ανάπτυξη των σχέσεων όποτε αυτό είναι απαραίτητο, υπενθυμίζει τους στόχους του έργου, βοηθά να αποκαλυφθούν τα ασυνείδητα στοιχεία και τέλος , καθορίζει τη λειτουργία (χρόνος, διάρκεια, υλικά, βοηθητικά εγώ, χώροι). Το «Συμβόλαιο» (προώθηση, δημοσιοποίηση στον Τύπο, εξουσιοδοτήσεις) ορίζεται με κοινή δράση όλων των φορέων.

- Χαρτογράφηση και ενεργοποίηση τοπικών ενώσεων.

Κύριοι παράγοντες στη διαδικασία είναι οι διαφορετικοί τύποι κοινωνικών ομάδων, μερικές φορές κλειστοί, με το δικό τους ιδιαίτερο ενδιαφέρον, επιρρεπείς σε στερεότυπα, που τείνουν να εντοπίζουν έναν αποδιοπομπαίο τράγο και χωρίς το ελάχιστο επίπεδο προσωπικής ευθύνης.

Η αποτελεσματική συμμετοχή τους λαμβάνει χώρα σιγά-σιγά, καθώς αναγνωρίζονται ως μεμονωμένα άτομα και διαμορφώνεται το κοινό τους όραμα.

Αυτές προετοιμάζονται με τη διαδικασία της προθέρμανσης. Γνωρίζουν ο ένας τον άλλο, εντοπίζονται οι ομοιότητες και οι διαφορές, δίνεται χώρος και φωτίζεται η δράση τους.

Η "ομάδα" που θα καθορίσει τον ρυθμό στη δράση σχηματίζεται. Με αυτόν τον τρόπο, υπάρχει αντιστροφή ρόλων με τη δημόσια διοίκηση μέσω της αναγνώρισης διαφορετικών ικανοτήτων. Αναπτύσσονται έτσι νέοι συνεργατικοί ρόλοι, οι οποίοι θα καθοδηγήσουν την εμπειρία τους στο κοινωνιόδραμα.

Κατά την εφαρμογή του σε δημόσιους χώρους το πρώτο βήμα είναι η δημιουργία ενός σαφώς καθορισμένου χώρου κοινής δράσης. Ο συντονιστής, προσδιορίζει φυσικά το χώρο του κοινωνιοδράματος με τη βοήθεια αντικειμένων.

Σε αυτό το σημείο ο συντονιστής παρουσιάζει τις ομάδες εργασίας, τους στόχους και τη διάρκεια.

Από τις διαφορετικές απόψεις και τις "φωνές" των συμμετεχόντων, ο συντονιστής ζητά από τους συμμετέχοντες να ομαδοποιηθούν ανάλογα με τον τύπο της έκφρασης / συναίσθημα που είναι πιο κοντά. Τα θέματα εντοπίζονται, δημιουργούνται υποομάδες για το κάθε ένα, με οκτώ έως δέκα άτομα. Από αυτή την κοινωνιομετρική διαμόρφωση, η δράση μπαίνει σε εξέλιξη.

Οι υποομάδες ανταλλάσσουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα, τις ιστορίες, τις αυταπάτες και τις προσδοκίες τους και δημιουργούν μια σύνθεση μέσω εικόνων, κατασκευών, αναφορών, ποίησης ή σχεδίων.

Κάθε υποομάδα, υποκεινούμενη από ένα βοηθητικό εγώ / βοηθό, δημιουργεί τη δική της performance, η οποία παρουσιάζεται στην μεγάλη ομάδα. Ο συντονιστής ζητά από κάθε συμμετέχοντα / ηθοποιό να προσδιορίσει τον ρόλο που εκπροσωπούσε στην ιστορία και τον τίτλο της ιστορίας.

- Μοίρασμα

Η ομάδα ανασυντάσσεται σε έναν μεγάλο κύκλο. Μαζεύοντας το νήμα που συνδέει όλες τις παραστάσεις και συνδέοντας τους τίτλους, γεννιέται η ιστορία ολόκληρης της ομάδας, μια ιστορία που κατανοεί επίσης τη φωνή και εκείνων που αποκλείστηκαν, αλλά που παρόλα αυτά παρέμειναν ορατοί σε αυτό το χώρο, μια αληθινή στιγμή συν-δημιουργίας.

Το σημαντικό στοιχείο αυτής της τελικής φάσης, χαρακτηριστικής στο κοινωνιοδραμα, είναι η έκφραση των προσωπικών απόψεων λιγότερο στερεότυπων και με περισσότερο σεβασμό απέναντι σε όλους: συμμετέχοντες, πολίτες και εκπρόσωποι των θεσμικών οργάνων κλπ. (Ron Wiener, Di Adderley & Kate Kirk (Sociodrama in a changing world, 2011))

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σύμφωνα με τον Moreno, η κοινωνία αποτελείται από ένα κοινωνιομετρικό δίκτυο αποτελούμενο από δισεκατομμύρια κοινωνικά άτομα. Αυτά δεν είναι νοητά αλλά πραγματικά δίκτυα, ζωντανά, γεμάτα ενέργεια, που εξελίσσονται γύρω από κάθε άτομο.

Αυτά τα δίκτυα ενδέχεται μερικές φορές να είναι αυτοαναφορικά και κλειστά και να προάγουν την αίσθηση του ανήκειν χωρίς όμως να ευνοούν την προσωπική ανάπτυξη - αντίθετα, συχνά την εμποδίζουν.

Ωστόσο, υπάρχουν και άλλα ανοικτά και ευέλικτα δίκτυα, που προωθούν την ενίσχυση, την ενδυνάμωση βοηθώντας τα άτομα να αναπτύξουν την τη ζωτική τους δύναμη.

Μπορεί οι συνεδρίες κοινωνιοδράματος να συγκαλούνται για διάφορους σκοπούς, όμως συνήθως να έχουν μεγάλη σημασία για εκείνους που τις παρακολουθούν.

Είτε η συνεδρία ακολουθεί μια κρίση είτε επικεντρώνεται στην πολιτική, την πολύπολιτισμικότητα, τις συγκρούσεις ή τη συμφιλίωση στο σχολείο, στον εργασιακό χώρο, στην εκκλησία ή στη γειτονιά, οι συμμετέχοντες τείνουν να εκτιμούν τη δύναμη μιας τέτοιας συγκέντρωσης και τη διατηρούν στη μνήμη τους για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Το κοινωνιόγραμμα παρέχει μια ανοιχτή σκηνή, και μια διαδικασία στην οποία μπορούν να δράσουν διάφορες συλλογικές δυνάμεις. Κάθε συμμετέχων είναι σημαντικός και θεωρείται ως μέρος του συνόλου. Τα συναισθήματα, οι σκέψεις και οι πράξεις τους δεν μπορούν ούτε να προβλεφθούν ούτε να ελεγχθούν. Επιπλέον, ό, τι συμβαίνει στη συνεδρία δεν ακολουθεί αυστηρούς κανόνες, αν και είναι συνήθως οι κλασικές φάσεις της προθέρμανσης, της δράσης, του κλεισίματος και του μοιράσματος καθώς εκτυλίσσονται. Αυτές οι φάσεις συνήθως εξελίσσονται με αυθόρμητο τρόπο και η καθεμία συνεδρία είναι διαφορετική από άλλες συνεδρίες κοινωνιοδράματος.

Είναι η ίδια η συμμετοχή που δημιουργεί την αίσθηση ότι ανήκουν σε ένα μεγαλύτερο κοινωνικό δίκτυο και φαίνεται ότι, στις μέρες μας, τέτοια δημόσια γεγονότα γίνονται όλο και πιο σημαντικά. (Ron Wiener, Di Adderley & Kate Kirk (Sociodrama in a changing world, 2011).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. Ron Wiener, Di Adderley & Kate Kirk. (2011) Sociodrama in a changing world, κεφ. 12
2. Kellermann, P.F. (2007) Sociodrama and Collective Trauma, κεφ. 1, London: Jessica Kingsley Publishers